

Romhányi József

DOKTOR BUBÓ

MÓRA

ROMHÁNYI
100

Ternovszky Béla rajzaival

Romhányi József

DOKTOR BUBÓ

Móra Könyvkiadó

A szerzők ezúton kívánnak köszönetet mondani
Nepp Józsefnek, aki – mint a *Kérem a következőt* című
tv-sorozat rendezője – a történet kialakításában és a figurák
megformálásában társalkotó módon működött közre.

Hetedik, felújított kiadás

Illusztrációk:
Ternovszky Béla

Minden jog fenntartva, a kiadvány egészének
vagy bármely részének a kiadó írásos engedélye nélküli
sokszorosítása, másolása, egyéb engedélyköteles felhasználása
– beleértve a kiadvány digitalizálását és ily módon történő
többszörözését, nyilvánossághoz közvetítését – szigorúan tilos!

**A kiadó könyveit kedvezménnyel
megrendelheti webáruházunkban:**
www.mora.hu

© Romhányi József jogutóda, 1999, 2021
Illusztráció © Ternovszky Béla, 1979, 2021
© Móra Könyvkiadó, 1999, 2021

Kígyónak lábsó,
madaraknak fogsor;
diktál a beteg,
írja a doktor.

Beszél majd az utókor
Doktor Bubórol.

Köhög a harcsa,
reumás a mókus.
Nem segíthet rajta,
csak a pszichológus.

Beszél majd az utókor
Doktor Bubórol.

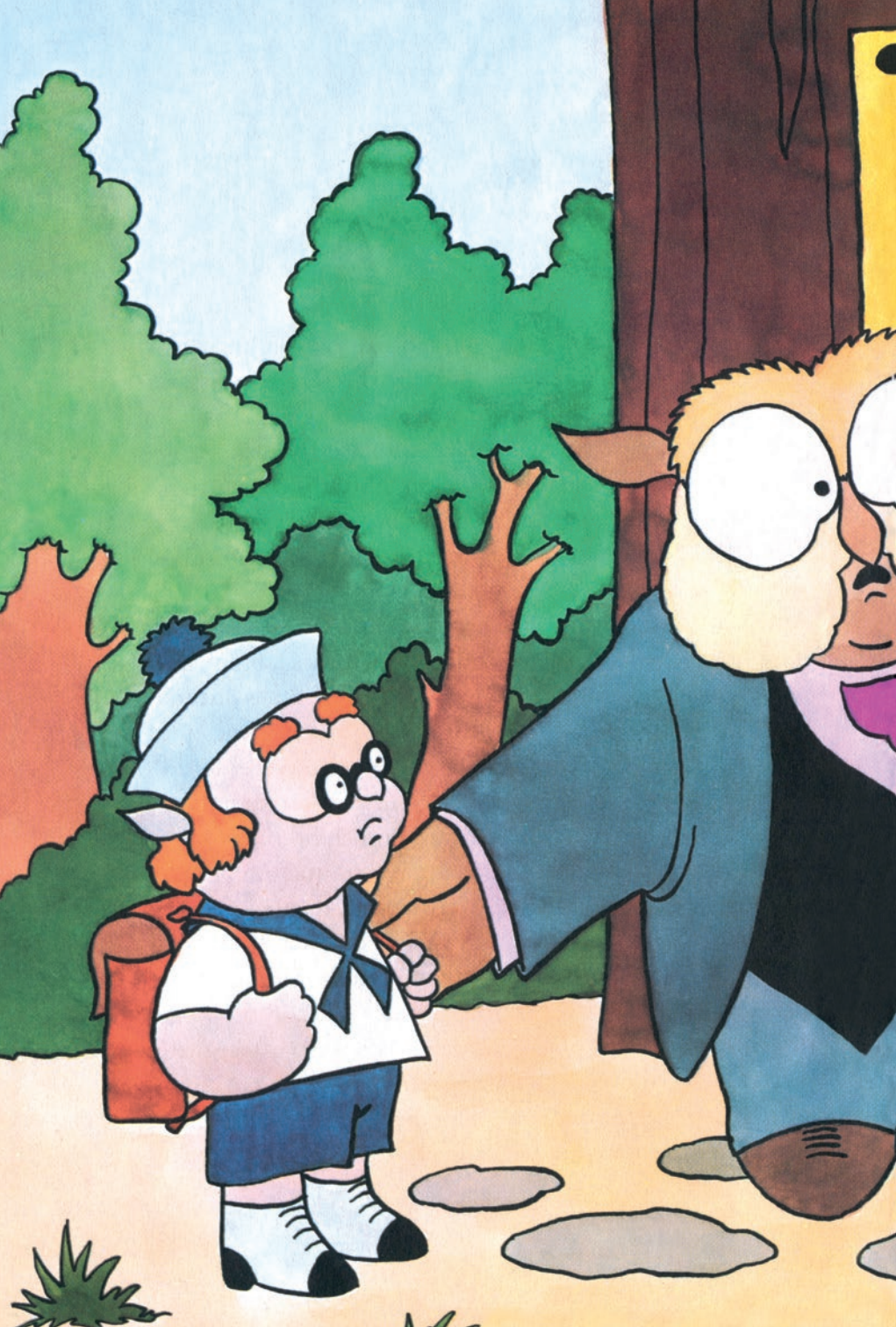
Füllentett a hüllő,
az a vén bolondos.
Csak úgy rektor úr ő,
mint ahogy én orvos.

Beszél majd az utókor
Doktor Bubórol.

Dr. Bubó rövid életrajza

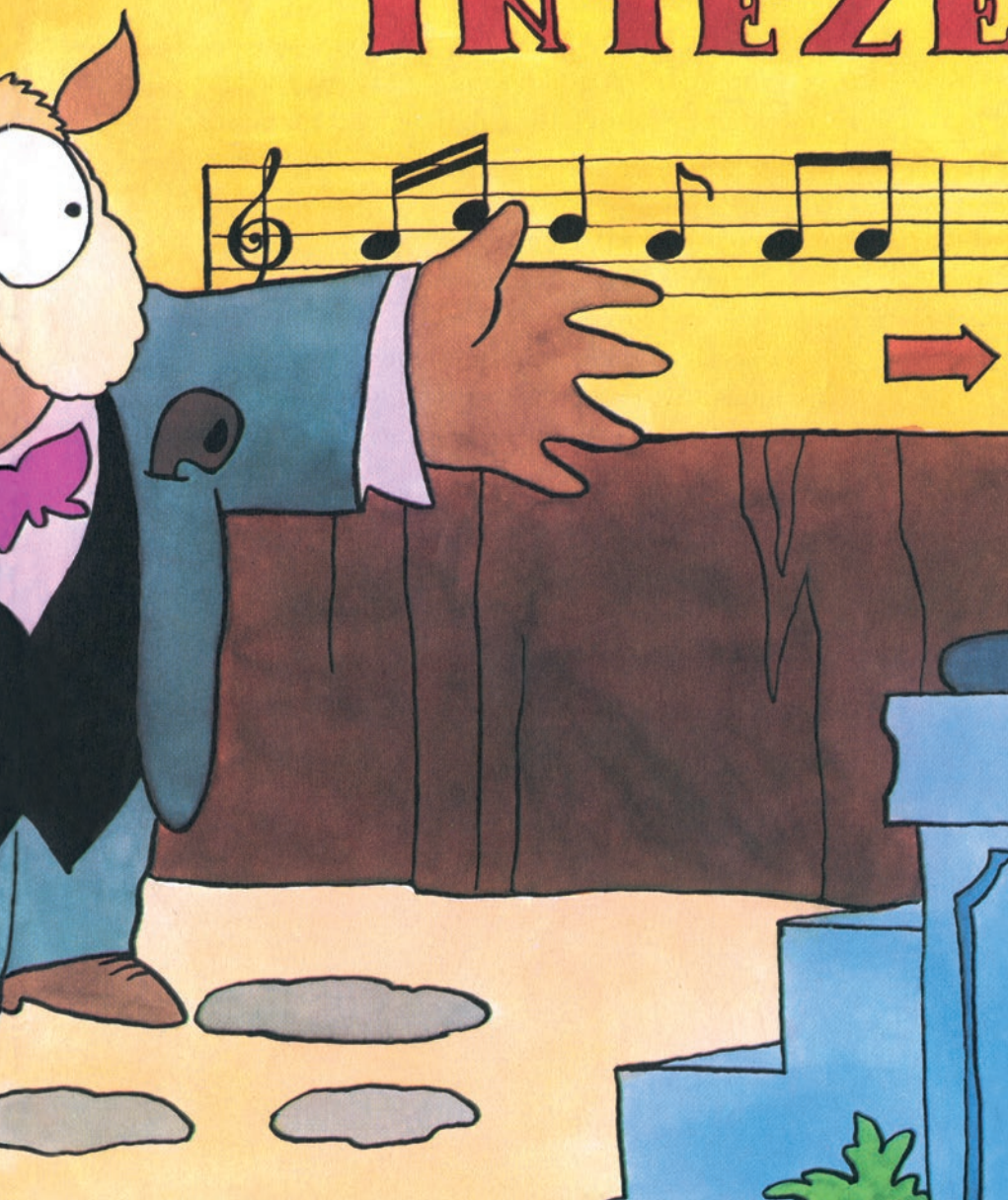
Hősiünk egyszerű családi fészekben, szülei tizenharmadik gyermekeként bújt ki a tojásból, két ikertestvére társaságában. Szülei, bár főleg a megerőltető éjjeli műszakban dolgoztak, mégse tudtak úgy megtollasodni, mint a henye páva vagy a rátarti paradicsommadár. Bizony szürke és sivár gyermekkor várt volna Bubóra, ám minden nehézséget lebíró szorgalma már a fészekben megmutatkozott. Míg szájtáti ikertestvérei kizárólag az anyjuk és apjuk által összefogdosott rovarok és lárvák elfogyasztására szorítkoztak, addig a kised Bubó már életének harmadik napján elkapdosott egy tucat muslicát, és öntudatosan kiette a szomszédos pók hálójából a foglyul ejtett legyeket. Így hamarosan kiemelkedett testvérei közül.

Apja, fiókájának leleményességét látva, korengedéllyel beíratta Búbot a Dalosmadártani Intézetbe, mert fülesbagoly fiát a szép énektanári pályára szánta. A gyermek Bubó azonban már az első trillaórán torokgyulladást kapott, és a kanári kar tanácsára átiratkozott a Bükkodvasi Általánosba. Itt ismerkedett meg Bubó Sólyom nevű osztálytársával, akivel szoros barátságot kötött. A két jó barát a középiskolát, az indáziumot is együtt végezte, csak akkor váltak el néhány esztendőre, amikor Bubó az orvosi begyetemre, Sólyom pedig az erdőrakadémiára került. Tanulmányaik végeztével azonban újra összekerültek, és

DA LOSMA

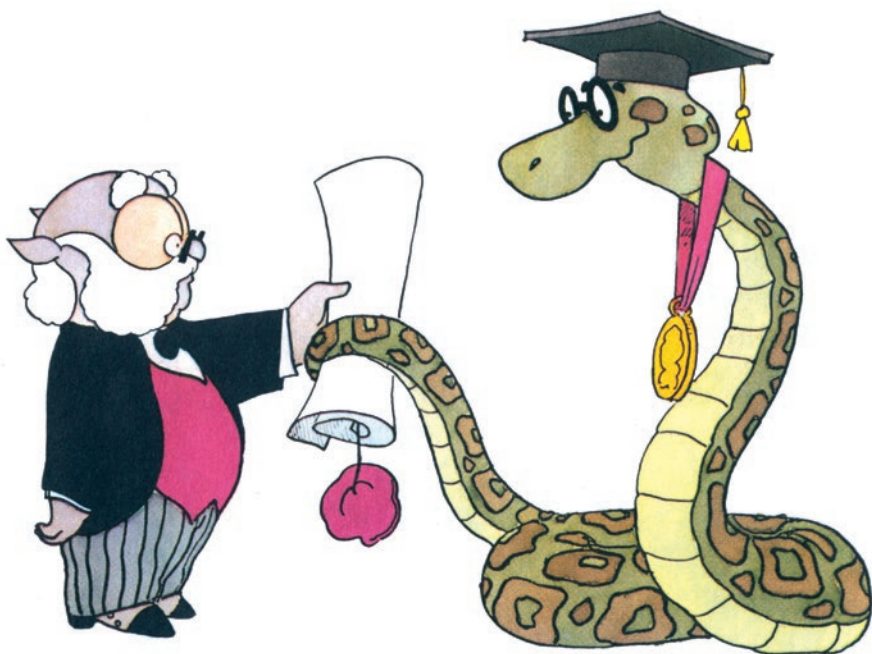
INTÊZE

a régi barátság jegyében igyekeztek a közszolgálatban egymás munkáját elősegíteni.

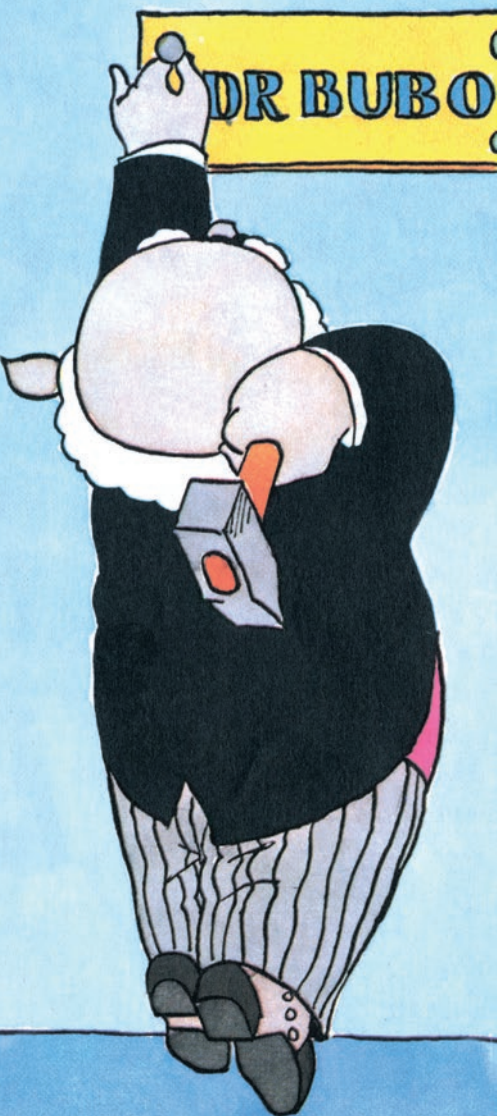
Bubó kitűnő minősítésű orvosi diplomát nyert. Avatásakor a begyemem Boa Constrictora, a közismert kígyógyász-szerész-professzor beszédében a legnagyobb elismerés hangján nyilatkozott arról, hogy tanítványa az általános orvosi tudományok gondos elsajátításán túl lélektani ismeretekben is rendkívüli előrehaladást mutatott. Mint a későbbiekben látni fogjuk, a Constrictor jól ítélte meg Bubó doktor felkészültségét.

A fiatal orvos csak igen kezdetlegesen berendezett rendelővel rendelkezett. Mindössze két műszert mondhatott magáénak: egy fogót és egy fűrészt. Az előbbit a szárnyasok fogkezelésére, az utóbbit pedig azért szerezte be, hogy

lábüszkösödésben szenvedő kígyók baján amputálással segíthessen. Ám a gyenge műszerezettségénél is nagyobb gondot jelentett Bubó doktornak, hogy megfelelő betegellátó személyzetet sem talált. Először egy récét alkalmazott ápolónővérenek, de ez az asszisztencia nyomtalanul eltűnt egy gyomorbántalmakban szenvedő róka vizsgálata alkalmából. Bubó doktor ezután egyszerre két segéderővel próbálkozott. Kis házi laboratóriumába vérvételre a görényt, gégeészeti vizsgálataihoz pedig a tükörpontyt alkalmazta. Betegeinek száma ekkor hirtelen a nulla alá csökkent. A görény azonban nem sokáig bírta a rendelő tisztaság-szagát, a ponty is vízben hagyta. Ám a jó szerencse hamarosan gondoskodott megfelelő nővéréről. Ursula, a kissé tenyeres-talpas, ám melegszívű, ifjú medvelány, kit anyja

az idő tájt még nem részese-
sített kellő felvilágosítás-
ban, ráült a homokban
lelt strucctojásra, hogy
egy kis bocsnak adjon éle-
tet. Az ebből eredő csőr
által okozott súlyos testi
sértés látletére kirendelt
doktor megismerkedett
a csalódott sérülttel. Mint
jeles pszichológus, azon-
nal felismerte Ursulában
a rendkívül erőteljes anyai
ösztönt, a gondoskodás-
ra való élénk hajlamot, és
ajánlatot tett betegének
az asszisztensi állás be-
töltésére. Ursula, aki első
látásra szerelemre lobbant
a takaros kis orvos iránt,
az ajánlatot boldogan el-
fogadta. E perctől kezdve
Bubó doktor nagy problé-
mája rendkívül kedvező
megoldást nyert. Hívebb,
odaadóbb asszisztentst
nem találhatott volna.
A váró megtelt betegek-
kel, a várakozás azon-
ban ekkor még hosszúra

nyúlt. Az első hetekben ugyanis Bubó doktort unos-un-
talan kirángatta onnét az elsősegélyadási kötelezettsége.
Az erdőben ekkor még igen gyenge lábon állt a közbiz-
tonság. A fészekrablások, vérengzések és egyéb erőszakos
bűncselekmények szinte percenként követték egymást.
Nagyot változott azonban a helyzet, amikor Sólyom, friss
csőrmesteri kinevezéssel a tarsolyában, elfoglalta helyét
a csőrszobán. Bár legénység gyanánt a csőrmester egyet-
len személyt, a lomha mozgású, lassú észjárású, küldönc-
szolgálatra beosztott Teknőcöt hozta csak magával, már
ügyködése legelső napján javult a közbiztonság.

Megkezdődhetett hát Bubó doktor bravúros diagnózi-
sainak, mesteri terápiainak hosszú sora, melyről az aláb-
biakban nem leplezett rokonszenvvel számolunk be.

ELSŐ KEZELÉS

Hol vagyunk, erdőben?

Bubó doktor kissé nyugtalanul röpködött fel-alá rendelőjében. Bánatára az őszi náthaláz már elvonulóban volt, így már vagy félórája senki se kopogtatott az ajtón. A doktor pedig csak akkor volt igazán elemében, mikor sűrűn vethette oda Ursulának: „Kérem a következőt!” Rajongója ugyanis ezekben a kényyszerű pihenőkben gyengéd érzelmeinek ezer apró jelével, finomnak vélt célzásokkal, óvatos kis kacérkodásokkal igyekezett magához édesgetni álmai lovagját, akit ez mindig zavarba ejtett. Legkönnyebben úgy nyert egérutat, ha Ursulától friss pletykák után érdeklődött.

– Azt mesélik, hogy a vadkocáné férje, az a fékevesztett kan, rettegésben tartja az egész családját...

– Mondja, nem iszik az a garázda disznó?

– Nem-e? Pocsolyarészegen ment haza tegnap is. Azzal kezdte, hogy egyenként sódaron rugdosta kilenc kis ártatlan malacát, aztán puff, neki az anyjuk dagadójának. Mikor ezt meghallottam, felháborodásomban át akartam szaladni, hogy lekeverjek neki egyet. Csak azért nem tettem, mert tudom, hogy az én doktorkám nem híve az ilyen gyógymódoknak.

– Jól mondja. Ha a tudományra bízunk magunkat, ütlegetés nélkül is pofonegyszerű megoldásokra jutunk. Mindenesetre megnézem magamnak a fickót...

Ursula azonnal ajánlkozott, hogy elkíséri a doktort, mert a vaddisznóékhoz a legsötétebb sűrűn át vezetett az út. Jól tudta azonban ezt Bubó is, ezért sürgősen a levegőbe emelkedett. Ott csak Ursula szárnyaló vágyai szegődhetek mellé útitársául.

A doktor hamarosan rátalált a garázdára. Egy mocsos dagonyából mászott elő a kan, dülöngélve, lucskosan. Duhaj nótázása felverte az erdő csöndjét:

*Hajde,
akkor szép a kan, ha ronda,
tudja ezt az egész konda.
Akkor jó a kan, ha rossz,
a pofája csupa kosz,
röfi-röfi-röff!*

*Ihaj-karaj! Dínom-dánom!
Nagyot rúgok a kocámon.
A koca csak azért van,
üsse-verje jajt a kan!
Röfi-röfi-röff!*

Bubó doktor megborzongott: „Micsoda erkölcsi fertő! Mit szenvedhet szegény vadházastársra!”

A doktor nem látta értelmét, hogy azonnal beavatkozzék. Sejtette, hogy egy ittas állapotban lévő, részeg disznót nem lehet a józan értelemre ható, szelíd meggyőzés eszközeivel azonnal jó útra téríteni. Úgy határozott hát, hogy előbb körülnéz az ólja táján, megismerkedik életkörülményeivel. Sok esetben ugyanis a garázda bűnök melegágya a családi alom körül keresendő.

Bubó nemsokára rá is akadt a vadsertéscsalád meglehetősen elhanyagolt lakhelyére. Megbújt egy tölgyfa ágán, és onnan fi-

gyelte a háziak életét. A koca malacaival a mosóteknő mellett állt, hogy magzatait legalább némileg tisztába tegye. Hangosan pörölt a kicsinyekkel:

– Jól összemalackodtátok magatokat! Nem tudtok vigyázni a tisztaságra?!

A legnagyobb kismalac szipogva mentegetőzött:

– Apuka megtiltotta!

Az anyakoca felröfentett:

– Ó, az az átokozott! Még a családját is mocsokba akarja taszítani!

Bubó elejét akarta venni a további szitkozódásnak, nehogy az anya végleg az apjuk ellen uszítsa csemetéit, mielőtt a jótékony orvosi beavatkozás folytán abból újra szerető, gondos családfő lesz. A kocához röppent.

– Bocsánat, asszonyom, csak néhány pillanatra... Segíteni szeretnék önnek.

Vadkanné máris egy halom szennyest lökött Bubó elé.

– Akkor mossza ki!

Az orvos zavartan pislogott. A kocából közben csak ömlött a szó:

– Máskor egyedül szoktam, de az a piszok férjem tegnap páros csülökkel szétrúgta az oldalasomat. És tudja, miért? Mert csak moslékot tudtam neki adni, pedig az éhes disznó makkal álmodott. Nézze meg a helyét!

Balszerencsére éppen ekkor toppant be a kan.

– Hinnye! Azt a mocskos pófátokat! Hogy az a ...!

Az alaptalan gyanúsítás további terjedelmes szövegét a jó ízlésű doktor természetesen nem hallgatta végig. Röpében távozott, már csak azért is, mert a háborgó férj egy vályú szutykos vizet zúdított utána.

– Na megállj, te pápaszemes fajankó! Ha én egyszer utánad repülök, az agyaramra tűzöm a püspökfalatodat!

Bubó doktor ezen az éjszakán le se hunyta a szemét. Azon töprengett, mi módon emelhetné ki a garázda réstjeget a fertőből. Másnap Ursulát is beavatta gondjaiba.

– Bevallom magának, ez esetben szinte tanácstalan vagyok. Nem látok lehetőséget az eredményes beavatkozásra, noha a kóreset világos. Vadkan úrnak nincs része sikerélményekben. Ezek hiányát igyekeznek pótolni italos állapotban elkövetett garázdaságaival.

Bámulója álmélkodva szólt:

– Milyen szép, tudományos, amit mond, drága doktorom! És én, csacská, még azt hittem, hogy egy közön-

séges, javíthatatlan, mocskos, részeg gazfickóval van dolgunk!

A doktor szelíd fejcsóválások közt folytatta:

– Sajnos nem tudom bebizonyítani magának, mennyire téved, mert ezt az ocsmány disznót, illetve ezt a szerencsétlen lelki beteget a legravaszabb ígéretekkel se tudtam a rendelőmbe csalni, hogy lassú, aprólékos gyógykezelésben részesíthessem. Megüzentem neki például, hogy ingyen beoltom bárányhimlő ellen. Olyan gorombaságot üzent vissza, amilyenre csak egy emlősállat képes!

A szárnyas doktor faji előítéletei sértették ugyan Ursula önérzetét, de a szemérmes hölgy most mindent elengedett a füle mellett.

– És mit kapok, ha én idevarázslom magának ezt az akaratos kant?

– Illő jutalomban részesítem – ígérte óvatosan a doktor.

Másnap még kedvetlenebbül látott a rendeléshez. Rossz kedélyét csak fokozta, hogy csupa érdektelen beteg nyitott rá, apró kis panaszokkal. Előbb a sündisznóból kellett kihúznia egy tüskét, aztán a százlábú negyvenhetedik bal bokájának ficamát kellett helyreugrasztania. Unottan szólt oda asszisztensének:

– Kérem a következőt.

Ursula győztes mosollyal, bájos, szobalányos pukedlivel tárta ki az ajtót.

– A beteg tálalva van!

– Ó! – ennyit tudott mindössze szólni a meglepett doktor. A nagyszájú páciens úgysem hagyta volna szóhoz jutni.

– Na, ide azt a potya piát, amit ez a tagbaszakadt cseléd ígért, vagy rögtön szétrúgom ezt az egész dohos csehót!

Bubónak be kellett látnia, hogy saját, ingyenoltásra csalogató csele nem ért fel Ursula ötletével. Le is szögezte:

– Megjegyzem, logikus. A részeges nem oltást szokott szomjazni, hanem szomjat szokott oltani...

A vaddisznó fürkész tekintete ekkor a gyógyszeres állványon sorakozó üvegekre szökkent. Ott is termett nyomban a polc mellett, és lekapta a legnagyobb, halálfejes címkével ellátott üveget.

– Aha! Ez az!

És mielőtt az orvos beavatkozhatott volna, fenéki üritette a fiaskót. Bubó rémülten várta a következményeket,

de mivel az iszákos egy röpke böffenés után még egy köcsöggel kért, némileg megnyugodva hebegte:

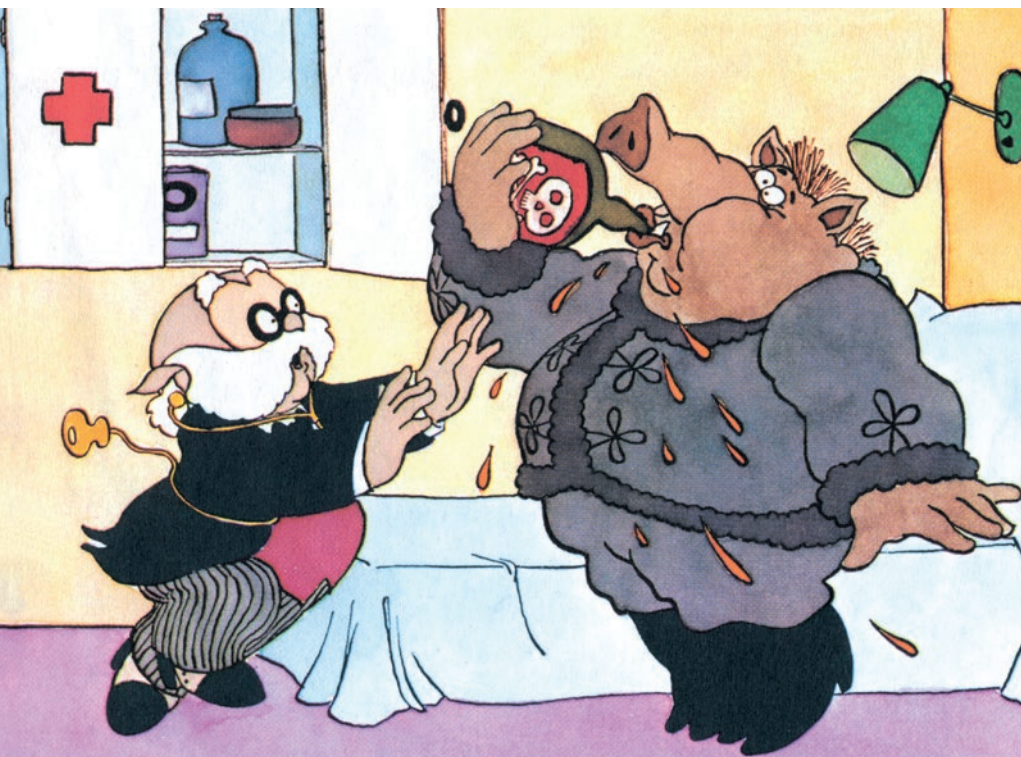
– Vizsgálat után majd még megkínálom valamivel...
Most foglaljon helyet...

A beteg gyanakodva nézegette az orvos köpenyét.

– Előbb tegye ki a tút a zsebéből, hapsikám. Utálom, ha spékelnek.

A pszichiáter igyekezett megnyugtatni betegét, hogy a kezelés kezdetben csupán rövid analízisre szorítkozik, és még azt is sikerült megértetni, hogy ez az ijesztő szó tulajdonképpen csak egy kis beszélgetést jelent. A vadkan végre ráállt, hogy leüljön. A doktor ekkor odabökte Ursulának:

– Jegyezze a legfontosabbakat!

A beteghez fordult ezután.

– Beszéljen, kérem, valamit szopósmalac koráról!

A kan felhorkant:

– Mi a rossebet?! Olyan volt, mint a többi mocskos, retkes, bűdös, koszos...

Ursula közbepattogott:

– De kérem! Én ilyeneket nem írok!

Bubó megnyugtatta:

– A szeméremséértő, disznó szavak helyét kipontozhatja, kisasszony.

Nyájasan fordult újra a kérdezett felé.

– Folytassa bátran, uram!

– Mi a francnak? Az én malacságom egy rühös...

– Pontok, pontok, estébe – huhogott közbe a doktor, hogy a mocskáradatnak gátat vessen. Az analízist most már tesztkérdésekkel folytatta:

– Mondja, kérem, mi jut önnek erről a szóról eszébe: „fészek”?

A tesztválasz:

– A fészkes fene, az a nyüves...

Ursula ráripakodott:

– De kan úrrr!

Még a modortalannak állt feljebb! Megbökte a doktort.

– Hé! Mondja meg ennek a spinének, hogy ne pofázzon bele!

– Nyugalom, nyugalom! – csitítgatta az acsarkodókat a lélekbúvár, majd egy intelligencia-tesztkérdéssel folytatta vizsgálatait:

– Mondjon nekem a „vonzalom” szóra rokonértelmű szavakat!

– A sógor! Az rokon! Szentségit a büdös fajtájának!

– Válogassa meg a szavait! – mordult fel Ursula most már dühösen.

Bubó csendre intette heveskedő munkatársát, majd az őszinte jóakarát hangján intézett intelmet pácienséhez:

– Ön egy kissé szabadszájú, barátom. Néha túl erős kifejezéseket használ hölgyek társaságában. Ezt biztosan a neje is nehezményezi!

A kan hörögve ugrott fel.

– Az asszony?! Szóval innét fúj a szél? Az a vályú-pofájú néember bemószerolt! Azt a szutykos keservit annak a kocsonyának való, mócsingos pofájának! Na, majd kap az tőlem olyat arra a pocsolójában pácolt, rezgő tokájára...!

Vad indulat szikrázott a kan szemében, amint átkozódva az ajtó felé csörtetett. Bubó, hogy megpróbálja visszatartani, elébe állt:

– De kan úr! A kezelés!

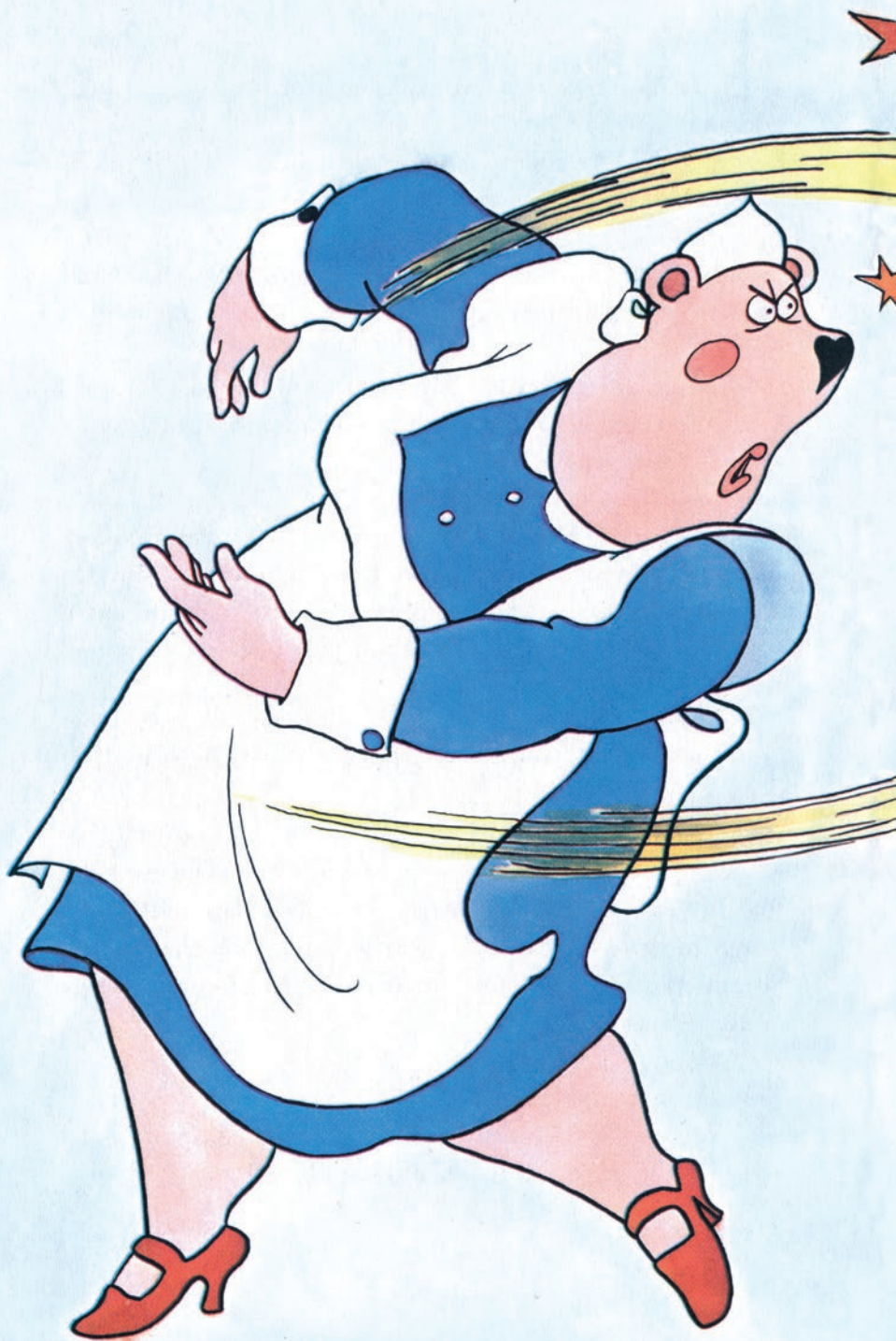
– Eriggy az utamból, te nyamvadt tojásszőkevény! – fenyegetőzött a felbőszült páciens, és talán tetteleg is bántalmazta volna jótevőjét, ám Ursula ekkor, mintha valami nagyobb valaminek akarna helyet csinálni, gyengéden félretolta Búbot.

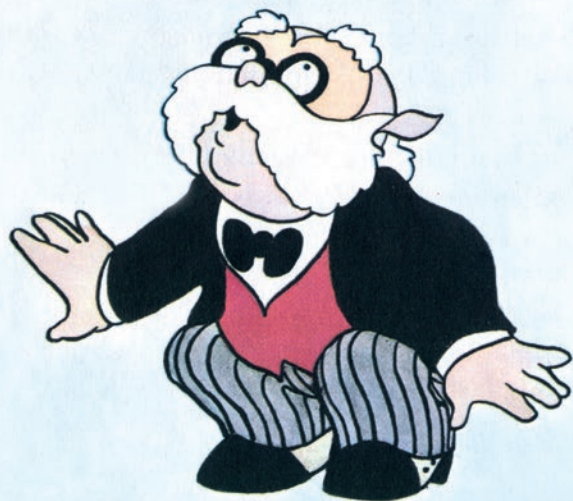
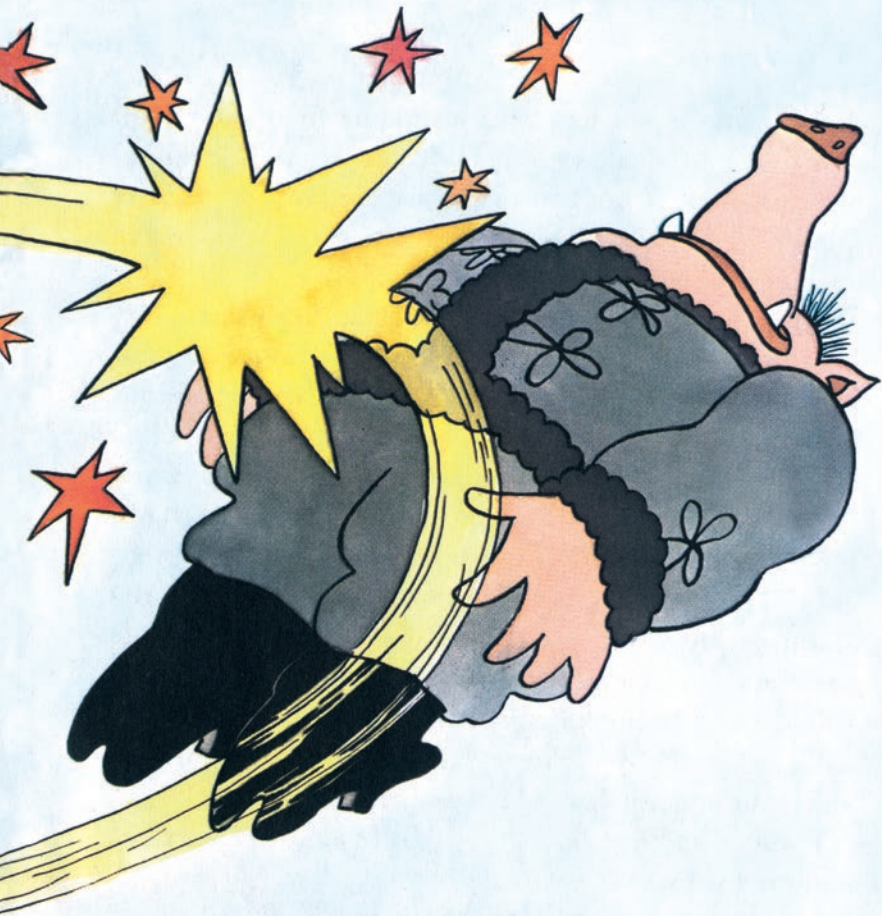
– Megbocsát, doktor úr!

A kan már újra rákezdte:

– Na, csak csörtessek haza, úgy tarján csapom...!

Ekkor bizonyosodott be, milyen előrelátóan cselekedett Ursula, mikor az imént a doktort finoman arrébb tessékelt. Attól az egyetlen, de elemi erejű pofontól ugyanis, amit a nővérke mázsás kacsójával a garázda füle tövére

illesztett, a páciens estében elsodorta volna a gyenge alapokon álló pszichiátert is.

Bubó doktor csak néhány zavart krákogással fejezte ki az eljárás helyességét vitató kételyét. Talán megtoldotta volna a véleménynyilvánítását gyógyászati elveinek ide vonatkozó ismertetésével is, de a letaglózott vadkan különös, váratlan magatartása lekötötte minden figyelmét, a páciens feltápászkodva, jámbor képpel pislogott Ursulára, majd az esés közben félresöpört bútordarabokat gondosan helyükre igazítva, szelíden, sőt szerény alázattal így szólt:

– Bocsánatért esedezem, ha esendő testem kárt tett volna e becses berendezésben. És most bocsássátok el szolgálataikat, hogy vezekelve, lélekben megújulva, tisztán állhasson majdan az Úr hússzéke elé...

E szavakkal a vadkan görnyedezve az ajtó felé farolt, majd mély bókkal távozott. Ursula ocsúdott fel előbb a meglepetésből.

– Érdekes! Hirtelen milyen gyökeresen megváltozott!

Bubó megpróbált elfogadható, tudományos magyarázatot találni:

– Bevallom, nem számítottam Vadkan úr kóresetében ilyen gyors eredményre. Ám egy alapos sokk-kezelés, agyrázkódással körítve, néha csodát művel.

Ursula, elismerő szavakért koldulva, hozzáfűzte:

– És én mindig mindenben azon leszek, hogy az én csodadoktorom még sok ilyen csodát művelhessen...

– Hm... Köszönöm... – motyogta pislogva Bubó.

A nővérke ennél jóval melegebb szavakat remélt, és alig leplezett csalódással látott hozzá, hogy a vadkan által

szétzilált berendezést helyreigazítsa. A pszichiáter gondolatai még mindig a gyógyult körül forogtak:

– Remélem, nem esik vissza...

– Ide semmi esetre sem – mutatott Ursula egy szétroncsolt széklábra. – Legközelebb az üres sarok felé irányítom...

A doktor el akarta kerülni az újabb sokkolást.

– Nem kerül rá sor, kedves, ha hamarosan kontrolláljuk az állapotát, és arra serkentjük, hogy otthoni környezetben is jámboran viselkedjék. Holnap rendelés után meglátogatom. Ha kedve van, elkísérhet...

– Boldogan! – lelkesedett a szerelmes munkatárs.

Emlékezetes marad tán mindörökre Ursulának az a gyönyörű út, mely tüskés bozótok, bogáncsok közt vezetett a sűrűn át a vaddisznótanyáig. A doktor eleinte minduntalan fennakadt egy-egy vendégmarasztaló, tövises ágon. Végül is kénytelen volt elfogadni rajongója ajánlatát, hogy az utat a továbbiakban annak ölében tegye meg. Mikor a tanya körüli mocskos tisztásra értek, sietve kiszökkent e kínosan gyengéd ölelésből.

– Na végre! Na végre, itt vagyunk! – tette hozzá javítólag, sietve.

A tanyán a múltkori viszonyokhoz képest meglehetősen rend uralkodott. A családfő éppen vizet hordott az itatóvályúba. Néma igyekezettel tette a dolgát, ábrázatán a sok-kezelés óta felvett, megjámborodott vonásokkal Bubó elégedetten súgta oda Ursulának:

– Nézze csak! Még tart a hatás...

Szemlélődésüket meglepő esemény zavarta meg. Kirontott az ól mögül a koca. Minden ok nélkül egy lyukas fe-

nekű, rozsdás lavórt vágott férjeura fejéhez, majd mellsőjét oldalasához illesztve, vad szitkozódásba kezdett:

– Szaporábban, te semmirekellő, nyimnyám, pipogya disznó! Ezért zabáltatlak? Hogy a rosseb abba a mocskos pofádba!

Perdült erre máris a kan, hogy újabb vödör vízért loholjon. Észrevette már akkor a tisztás szélén leselkedő gyógyítóit, de csak egy bágyadt, szemrehányó tekintettel merte panaszkodni sorsa balra fordulását. Bubó doktor kissé feszengve kezdte figyelni a dolgok további alakulását. A vadkan lihegve loholt a forduló után az ólhoz, és

hitvesének hízelkedni akarván, a friss vizet e szavakkal kínálta fel:

– Csillapítsd szomjadat, ó, malackáim szülőanya!

Az anyakoca erre is durván rőffent rá:

– Ne törleszkedj, te mocséta, te pocsék, hanem gürcölj, különben visszaküldelek a doktorhoz!

A vadkan térdre rogyva, összetett csülökkel könyörgött:

– Jaj, csak azt ne! Irgalmazz nekem, szegény bűnösnek!

– Na azért! – bökte oda a vadkoca, és szavai nyomatékául úgy sonkán illetve a boldogtalant, hogy az nyomban elrohant egy újabb fordulóra.

Bubó doktor a feje búbját vakargatta. Ez a mozdulat nála mindig a nehéz döntések előtti élénk töprengés esetében következett be. Aztán Ursulához fordult.

– Khm! Kisasszony, szeretném, ha rábeszelné egy kis utókúrára...

– A férjet?

– Szó sincs róla. Az asszonyt! Félek ugyanis, hogy betegünk belepusztul ebbe a rohamos gyógyulásba. Mert jegyezze meg kegyed is, kisasszony, boldogult elmebelgyógyász-professzorom bölcs tanítását: *Sohasem szabad a lázat annyira csillapítani, hogy a páciens kihűljön...*